

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 20 lutego 2023 r.

DIH-3.707.15.2022.AWS

DECYZJA DIH-III/18/2023

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji SPO nr 169/2022 Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie z dnia 30 grudnia 2022 r. (sygnatura: ZK.8361.190.2022), na mocy której przedsiębiorcy - Pani Małgorzacie Urbańskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą: PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-HANDLOWE DELIKATESY MAŁGORZATA URSZULA URBAŃSKA w Sianowie, wymierzono karę pieniężną w wysokości 1 725 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset dwadzieścia pięć złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178) w związku z niedopełnieniem obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ww. ustawy oraz określonych w § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r. poz. 2121), które polegały na niewidocznieniu cen jednostkowych w przypadku 100 rodzajów towarów pakowanych - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniach 20 i 28 lipca 2022 r. inspektorzy reprezentujący Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie (zwanego dalej: „Zachodniopomorskim WIH” bądź „organem pierwszej instancji”), działając na podstawie upoważnienia Nr ZK/U-248/2022 z dnia 20 lipca 2022 r., przeprowadzili kontrolę w sklepie spożywczo-przemysłowym ... w Iwicienie ..., należącym do ww. przedsiębiorcy (zwanego dalej: „stroną”, „stroną postępowania” bądź „przedsiębiorcą”).

Uprzednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.), (zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”), w dniu 21

czerwca 2022 r. skierowano do ww. przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli (Nr ZK/Z-125/2022) ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli. Niniejsze zawiadomienie doręczono stronie w dniu 23 czerwca 2022 r.

W toku kontroli sprawdzano przestrzeganie przepisów dotyczących uwidaczniania cen, a więc realizację postanowień ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), (zwaną dalej: „*ustawą o informowaniu o cenach*”) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r. poz. 2121), (zwanego dalej: „*rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen*”).

Inspektorzy reprezentujący Zachodniopomorskiego WIIH sprawdzaniem w powyższym zakresie objęli 110 rodzajów towarów przeznaczonych do sprzedaży, w tym 100 rodzajów towarów pakowanych sprzedawanych według pojemności i masy, podlegających wymogowi uwidocznienia cen jednostkowych oraz 10 rodzajów towarów sprzedawanych luzem. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że na wywieszkach (lub w innej formie dostępnej dla kupującego) nie uwidoczniono cen jednostkowych przy wszystkich 100 rodzajach towarów pakowanych objętych tym wymogiem.

Powyższe ustalenia dały podstawę do przyjęcia, iż została naruszona dyspozycja określona w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w związku z § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Kontrola została przeprowadzona w obecności osoby upoważnionej do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy (w dniu 20 lipca 2022 r.) oraz przedsiębiorcy (w dniu 28 lipca 2022 r.).

Szczegółowe ustalenia poczynione przez inspektorów reprezentujących Zachodniopomorskiego WIIH oraz dokładny wykaz towarów, do których wniesiono zastrzeżenia, udokumentowano w aktach sprawy, w szczególności w Protokole kontroli (nr akt kontroli: ZK.8361.190.2022) oraz Załącznikach 1-5 do tego Protokołu. Strona nie wniosła uwag do ww. Protokołu pomimo prawidłowego pouczenia.

W dniu 3 października 2022 r., w oparciu o art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706), Zachodniopomorski WIIH skierował do przedsiębiorcy pismo - wystąpienie pokontrolne (znak: ZK.8361.190.2022.Gr) z wnioskiem o usunięcie stwierdzonych uchybień. Niniejsze pismo doręczono stronie w dniu 4 października 2022 r.

W odpowiedzi na powyższe wystąpienie kontrolne przedsiębiorca pismem z dnia 16 października 2022 r. (nadanym w placówce operatora pocztowego Poczty Polskiej w dniu 19 października 2022 r.; data wpływu do Wojewódzkiego Inspektoratu IH Delegatura w Koszalinie: 20 października 2022 r.) poinformował organ, iż stwierdzone podczas kontroli uchybienia „*są systematycznie usuwane do momentu całkowitego i prawidłowego oznakowania wszystkich towarów*”.

W oparciu o zebrany materiał dowodowy, pismem z dnia 9 listopada 2022 r. (sygnatura: ZK.8361.190.2022.Ge) Zachodniopomorski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego z tytułu niewypełnienia obowiązków określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach. W piśmie tym, stosownie do wymogów art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.) (zwanej dalej: „*Kpa*”), strona została pouczona o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu. W odrębnym piśmie, również z dnia 9 listopada 2022 r., organ zobligował stronę do przestania informacji o wielkości obrotów i przychodu osiągniętych w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Strona nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia do wypowiedzenia się w sprawie. Nie udzieliła także żądanej informacji o wielkości obrotów i przychodzie.

W związku z nieudzieleniem organowi żądanej informacji o wielkości obrotów i przychodzie oraz z uwagi na fakt, że dane dotyczące wielkości obrotów i przychodu są jedną z ustawowych przesłanek, które organ jest zobowiązany uwzględnić wydając decyzję o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej na podstawie przepisów ustawy o informowaniu o cenach, w dniu 9 grudnia 2022 r., w drodze postanowienia, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej zawiadomił stronę postępowania o braku możliwości zakończenia postępowania w terminie miesiąca od dnia jego wszczęcia, jednocześnie wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Ww. pismo doręczono przedsiębiorcy w dniu 13 grudnia 2022 r.

W dniu 29 grudnia 2022 r. do organu pierwszej instancji drogą elektroniczną wpłynęła żądana informacja od strony dotycząca dochodu, co umożliwiło skuteczne procedowanie w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Zachodniopomorski WIIH decyzją (SPO nr 169/2022) z dnia 30 grudnia 2022 r. (sygnatura: ZK.8361.190.2022) nałożył na ww. przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1 725 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset dwadzieścia pięć złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z uwagi na uchybienie obowiązkowi określonym w art. 4 ust. 1 ww. ustawy oraz § 3 ust. 2 i § 4, tj. niewidocznienia cen jednostkowych przy 100 towarach pakowanych. Ww. decyzję doręczono przedsiębiorcy w dniu 2 stycznia 2023 r.

W dniu 20 stycznia 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „*Prezesem UOKiK*” bądź „*organem drugiej instancji*”) otrzymał za pośrednictwem Zachodniopomorskiego WIIH odwołanie od ww. decyzji. W piśmie tym, strona wniosła o obniżenie nałożonej na nią sankcji pieniężnej. Podkreśliła, że nie zgadza się z wydaną decyzją w zakresie wysokości kary. Decyzji zarzuciła brak zastosowania zasady proporcjonalności postępowania administracyjnego wyrażonej w art. 8 Kodeksu postępowania administracyjnego. W ocenie strony uchybienia będące powodem nałożenia sankcji nie stanowią dużego uszczerbku dla interesu konsumentów, co motywuje do wniosku o obniżenie kary.

Pismem z dnia 30 stycznia 2023 r. Prezes UOKiK zawiadomił przedsiębiorcę o toczącym się postępowaniu administracyjnym w związku z wniesionym odwołaniem oraz poinformował, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na mocy art. 10 § 1 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz weryfikuje, czy dana decyzja była prawidłowa.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa, w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że 1 stycznia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2581), dalej jako: „ustawa o zmianie ustawy o prawach konsumenta”, wprowadzająca m. in. zmiany do ustawy o informowaniu o cenach. Zgodnie z art. 10 ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta, do postępowań w sprawie nałożenia kar, o których mowa w art. 6 ustawy zmienianej w art. 6, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Tym samym do niniejszego postępowania stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy o informowaniu o cenach.

Artykuł 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach wskazuje, że w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, pojęcie ceny jednostkowej towaru (bądź usługi) oznacza cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (usługi), którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.

Stosownie do § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności: na wywieszce, w cenniku, w katalogu, na obwolucie, w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Natomiast, w myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według objętości;

- 2) kilogram lub tonę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy;
- 3) metr lub metr kwadratowy - dla towarów sprzedawanych według długości lub powierzchni;
- 4) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Z kolei § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen stanowi, że w szczególnych przypadkach uzasadnionych rodzajem, przeznaczeniem lub zwyczajowo oferowaną ilością towarów przy uwidacznianiu cen jednostkowych dopuszcza się stosowanie dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności legalnych jednostek miar innych niż określone w ust. 1. Natomiast, w przypadku towaru pakowanego oznaczonego liczbą sztuk dopuszcza się stosowanie przeliczenia na cenę jednostkową za sztukę lub za dziesiętną wielokrotność liczby sztuk.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Przepis ten, w sposób niewymagający dodatkowych założeń i wykładni, nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, chociażby naruszenie miało charakter jednostkowy, a w trakcie kontroli przystąpiono do wykonywania zaleceń inspektorów i na dzień wszczęcia postępowania wszystkie nieprawidłowości zostałyby wyeliminowane. Dowiedzenie, że określony podmiot nie wykonał powyższego obowiązku powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest sankcją administracyjną.

Jednocześnie, w myśl art. 6 ust. 3 ww. ustawy przy ustalaniu kary pieniężnej uwzględnia się: stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu.

W niniejszej sprawie, w wyniku kontroli przeprowadzonej w sklepie spożywczo-przemysłowym ... w Iwęcinnie ..., a należącym do przedsiębiorcy, organ pierwszej instancji stwierdził uchybienia w zakresie niewidocznienia cen jednostkowych przy 100 rodzajach towarów w opakowaniach jednostkowych, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. W związku ze stwierdzonym naruszeniem, Zachodniopomorski WIIH nałożył, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną w wysokości 1 725 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset dwadzieścia pięć złotych) na ww. przedsiębiorcę, który nie dopełnił wskazanych wyżej obowiązków.

Po ponownym przeanalizowaniu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności Protokołu kontroli (nr akt kontroli: ZK.8361.190.2022) oraz ustaleń w nim zawartych, organ drugiej instancji nie miał, że doszło do naruszenia przepisów dotyczących uwidaczniania cen. Zachodniopomorski WIIH słusznie uznał, że w niniejszym przypadku brak informacji o cenach jednostkowych naruszał interesy ekonomiczne konsumentów w zakresie

uzyskania prawa do rzetelnej informacji o cenie. Należy zauważyć, że przedsiębiorca zgodził się ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami, ponieważ przyjął Protokół kontroli nie zgłaszając do niego zastrzeżeń. Zatem, Protokół ten stanowi niepodważalny i wiarygodny dowód w sprawie świadczący o naruszeniu jakiego dopuścił się przedsiębiorca. Podkreślić należy również, iż podstawą wszczęcia i przeprowadzenia postępowania w przedmiotowej sprawie, a także podstawą nałożenia na stronę administracyjnej kary pieniężnej były ustalenia faktyczne poczynione w toku kontroli u przedsiębiorcy oraz rzetelny materiał dowodowy zebrany przez Zachodniopomorskiego WIIH. Jednocześnie, w myśl art. 6 ust. 3 ww. ustawy przy ustalaniu kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu.

W ocenie Prezesa UOKiK, wymierzona stronie przez Zachodniopomorskiego WIIH kara została ustalona w oparciu o przesłanki zawarte w art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach i znajdowała potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Organ przy ocenie tej wziął pod uwagę fakt, że naruszenie strony, polegające na braku cen jednostkowych odnotowano względem wszystkich 100 rodzajów towarów pakowanych, sprzedawanych według pojemności i masy i podlegających wymogowi uwidocznienia cen jednostkowych. Zatem, stopień naruszenia obowiązków należy uznać za bardzo poważny. Miarkując kolejne przesłanki, organ drugiej instancji zauważył również, że strona nie była wcześniej karana za naruszenie przepisów ww. ustawy, jak również uwzględnił okoliczność, że podjęła czynności zmierzające do zaprzestania naruszania prawa. Ponadto należy stwierdzić, że strona została powiadomiona o zamiarze przeprowadzenia kontroli - zawiadomienie Zachodniopomorskiego WIIH. Zatem miała ona, w ocenie organu drugiej instancji, wystarczająco dużo czasu, by odpowiednio przygotować się do kontroli i wyeliminować ewentualne nieprawidłowości, jednak jak wykazała późniejsza kontrola tego nie uczyniła, a nieprawidłowości zostały ujawnione w toku prowadzonej kontroli. Zdaniem Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji słusznie uznał, iż strona dopuściła się naruszenia wymagań prawnych dotyczących uwidaczniania cen jednostkowych w stopniu uzasadniającym wymierzenie kary pieniężnej.

W złożonym odwołaniu strona zawnioskowała o obniżenie nałożonej na nią kary pieniężnej. Zaznaczyła tym samym, iż nie zgadza się z wydaną decyzją w zakresie wysokości kary. Decyzji tej zarzuciła brak zastosowania zasady proporcjonalności postępowania administracyjnego wyrażonej w art. 8 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przekonaniu strony uchybienia będące powodem nałożenia sankcji nie stanowią dużego uszczerbku dla interesu konsumentów, co motywuje do wniosku o obniżenie kary.

Po analizie argumentów podniesionych przez stronę w kontekście zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Prezes UOKiK wskazuje, iż argumenty te nie zasługują na uwzględnienie.

Prezes UOKiK stwierdza przede wszystkim, że kluczowe znaczenie dla przedmiotowej sprawy mają ustalenia poczynione w toku kontroli u przedsiębiorcy oraz fakt, iż w chwili jej rozpoczęcia, tj. w dniu 20 lipca 2022 r., w sklepie spożywczo-przemysłowym ... brak było cen

jednostkowych przy wszystkich (100) rodzajach towarów pakowanych sprzedawanych według pojemności i masy podlegających wymogowi uwidocznienia cen jednostkowych. Kwestionując powyższe uchybienia organ pierwszej instancji wziął pod uwagę wymagania ustawy o informowaniu o cenach oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen i wymierzył karę adekwatnie do popełnionego deliktu administracyjnego. Jednocześnie organ drugiej instancji wskazuje, że podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązujących przepisów prawa i jego respektowania. To na przedsiębiorcy, który prowadzi daną placówkę handlową, spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by przy dokonywaniu transakcji handlowej konsument za każdym razem otrzymywał wyczerpującą, konkretną, rzetelną informację o cenach oraz cenach jednostkowych. Zaakcentować należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadrzędnym celem ustawy o informowaniu o cenach jest bowiem ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Rzetelna, niebudząca zastrzeżeń informacja o cenie/cenie jednostkowej nabywanego towaru jest bardzo istotna i służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalności gospodarczą. Podkreślić należy, iż cena towaru należy do podstawowych, istotnych elementów wpływających bezpośrednio na podjęcie decyzji związanych z zakupem towarów przez konsumentów, natomiast **cena jednostkowa** jest podstawowym kryterium obiektywnej informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych, szczególnie w kontekście porównania jej z takimi wartościami innych towarów - podobnych pod względem przeznaczenia, ale o odmiennych cechach np. co do marki, producenta, ilości, wzornictwa, itp. Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównywać ceny takich samych bądź podobnych produktów o obrębie tej samej bądź różnych placówek handlowych w sposób nieskrępowany, ale również mogą przekonać się czy podana cena jednostkowa (np. za litr, kilogram określonego towaru) jest dla nich odpowiednia. Ustawodawca uważa za tak samo istotne z punktu widzenia ochrony interesów konsumentów uwidocznienie ceny jednostkowej jak ceny. Zarówno brak ceny lub ceny jednostkowej jest naruszeniem przepisów dotyczących uwidaczniania cen i zagrożonych taką samą karą. W niniejszej sprawie, przedsiębiorca uchybił podstawowym obowiązkom, gdyż nie uwidocznił cen jednostkowych względem wszystkich 100 towarów opakowanych. Zatem brak tychże cen jednostkowych stanowi duży uszczerbek dla interesów konsumentów.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami to na sprzedającym spoczywa obowiązek wyliczenia i podania cen jednostkowych za litr, kilogram itp. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie sygn. VI SA/Wa 2345/18. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku Sąd wskazał: *„Stwierdzić zatem należy, że zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza, iż kwestionowane podczas kontroli towary w sklepie należącym do Skarżącej nie były towarami sprzedawanymi na sztuki, gdyż miały do nich zastosowanie określone jednostki miar (w szczególności miary objętości), w związku z czym obowiązkiem*

Przedsiębiorcy było należyte uwidocznienie cen stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów dotyczących informowania o cenach towarów i usług. W tym zakresie Sąd nie dopatrył się nieprawidłowości w stanowisku orzekających w sprawie organów obu instancji. Organy obu instancji słusznie przyjęły w uzasadnieniu spornych decyzji, że niedopełnienie obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych przez stronę skarżącą utrudniło porównanie konsumentom cen towarów podobnego rodzaju, ale o innej masie/objętości netto.”

Przypomnieć należy, iż cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką jest właśnie kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów o informowaniu o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka i znajduje potwierdzenie w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12. Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach wydaje decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada na przedsiębiorcę karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których strona dopuściła się nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa. Wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organy Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest sankcją administracyjną.

Prezes UOKiK, po ponownym przeanalizowaniu sprawy stwierdził, że nie znajduje także podstaw do zastosowania środków przewidzianych w art. 189f Kpa, tzn. odstąpienia od wymierzenia (anulowania) kary.

Przepis art. 189f § 1 pkt 1 statuuje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ mógł odstąpić od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. W przedmiotowej sprawie strona bez wątpienia dopuściła się bardzo poważnego naruszenia przepisów dotyczących uwidaczniania cen, tj. nie uwidoczniała cen jednostkowych względem wszystkich 100 partii towarów pakowanych (objętych obowiązkiem uwidaczniania cen jednostkowych). Powyższe wskazuje, że w żaden sposób wagi naruszenia nie można uznać za znikomą. Tym samym, część pierwsza przesłanki pierwszej nie została spełniona. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez przedsiębiorcę. Trudno stwierdzić jednoznacznie, czy w przedmiotowej sprawie strona istotnie i definitywnie zaprzestała naruszenia prawa, albowiem wskazała, że *uchybieńia są systematycznie usuwane (...)*. Równocześnie, należy mieć na względzie, że ww. składowe przesłanki muszą być spełnione łącznie, by organ mógł odstąpić od wymierzenia kary. Natomiast, w niniejszym przypadku co

najmniej pierwsza część przestanki nie została spełniona. Powyższe nie pozwala na uznanie, że spełniono wymagany warunek kumulatywności tychże przestank.

Nie została spełniona również przestanka druga zawarta w pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W ocenie Prezesa UOKiK zastosowanie art. 189f § 2 Kpa nie spełni celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w przepisach ustawy o informowaniu o cenach. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przestank faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej.

Odnosząc się do zarzutu strony co do braku zastosowania zasady proporcjonalności w wydanej decyzji i tym samym naruszenia art. 8 Kpa, po przeanalizowaniu materiału dowodowego, Prezes UOKiK uznał, iż jest on niezasadny. Przypomnieć w tym miejscu należy, że przepis art. 8 Kpa ustanawia zasadę wzbudzania zaufania uczestników postępowania do władzy publicznej. Nakaz ten organy powinny realizować, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności oraz równego traktowania. Ponadto, organy administracji publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że w komentarzu do Kodeksu postępowania administracyjnego Andrzej Wróbel wskazuje, iż (Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego LEX/el., 2015) zawarta w art. 8 zasada pogłębiania zaufanie obywateli do organów państwa określa wyraźnie to, co *implicite* jest zawarte w zasadzie praworządności. Z zasady wyrażonej w art. 8 Kpa, podobnie jak w art. 12 Prawa przedsiębiorców, wynika bowiem przede wszystkim wymóg praworządnego i sprawiedliwego prowadzenia postępowania i rozstrzygnięcia sprawy przez organ administracji publicznej, co jest zasadniczą treścią zasady praworządności. Tylko postępowanie odpowiadające takim wymogom i decyzje wydane w wyniku postępowania tak ukształtowanego mogą wzbudzać zaufanie obywateli do organów administracji publicznej nawet wtedy, gdy decyzje administracyjne nie uwzględniają ich żądań. Dalej można przytoczyć, iż Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku podkreśla, że w celu realizacji pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa konieczne jest „*przede wszystkim ściśle przestrzeganie prawa, zwłaszcza w zakresie dokładnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, konkretnego ustosunkowania się do żądań i twierdzeń stron oraz uwzględniania w decyzji zarówno interesu społecznego, jak i słusznego interesu obywateli, przy założeniu, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa*” (wyrok z dnia 7 grudnia 1984 r., III SA 729/84, ONSA 1984, nr 2, poz. 117). W ocenie Prezesa UOKiK w przedmiotowej sprawie tak właśnie postępował Zachodniopomorski WIIH w postępowaniu przeprowadzonym ściśle zgodnie z wymogami Kpa, opierając się na bezsprzecznych ustaleniach postępowania kontrolnego. Organ pierwszej instancji wnikliwie

rozpatrzył zarówno stan faktyczny sprawy stanowiący ustalenia kontroli, jak również stan prawny mający zastosowanie w sprawie, a także miarkując wysokość kary wziął pod uwagę wszystkie ustawowe kryteria jej wymiaru.

W żadnej mierze nie można podzielić argumentacji strony, która utrzymuje, że uchybienia nie stanowią dużego uszczerbku dla interesów konsumentów. W niniejszej sprawie stan faktyczny wskazuje na bardzo poważny stopień naruszenia prawa przez stronę i wbrew twierdzeniu strony - na istotne naruszenie interesów konsumentów, które dotyczyło nie kilku czy kilkunastu towarów, lecz wszystkich 100% towarów w opakowaniach. Co więcej, udowodnione stronie naruszenie przepisów dotyczących cen jednostkowych niewątpliwie wywarło skutki wobec klientów sklepu, zatem dotyczyło pewnego kręgu osób, konsumentów, których pozbawiono dostępu do informacji o cenach jednostkowych. Wobec powyższego, administracyjna kara pieniężna w wysokości 1 725 zł nałożona na stronę nie jest karą wygórowaną, która naruszałaby zasadę proporcjonalności pomiędzy stopniem naruszenia prawa przez stronę a dolegliwością związaną z sankcją za to naruszenie.

Mając na względzie stwierdzony podczas kontroli duży zakres nieprawidłowości, przejawiający się stwierdzoną ilością towarów pozbawionych informacji o cenach jednostkowych, nie wskazuje również na przypadkowość bądź niedopatrzenie strony w tym zakresie, a raczej na postawę i działanie strony nieuwzględniające obowiązków prawnych podczas wykonywania działalności gospodarczej. Podkreślić należy, iż rzeczony przypadek dotyczy przedsiębiorcy - profesjonalisty prowadzącego działalność gospodarczą od dłuższego czasu tj. od 2005 r. zgodnie z wpisem CEIDG, a więc podmiotu, który winien znać i wypełniać obowiązki w sposób należyty.

Podkreślenia wymaga fakt, że kara pieniężna wymierzana na gruncie przepisów ustawy o informowaniu o cenach powinna odpowiadać także wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, tzn. być skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca w myśl art. 8 dyrektywy nr 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. UE L z 1998 r. Nr 80 s. 27). Skuteczność kary przejawia się możliwością jej nałożenia i wyegzekwowania. Aby kara była odstrasżająca jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy, ale nie eliminować go z rynku. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną. Wymierzona kara powinna być proporcjonalna i właściwa do osiągnięcia zakładanego celu jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary oznakowane informacją o cenie/cenie jednostkowej, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele kary powinny być uwzględniane łącznie, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Przechodząc do wniosku strony o obniżenie kary, Prezes UOKiK wskazuje, iż w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.), zgodnie z odesłaniem wskazanym w art. 8 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty;
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji;
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Organ drugiej instancji równocześnie wyjaśnia, iż w przedmiotowej sprawie kara pieniężna w wysokości 1 725 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset dwadzieścia pięć złotych) nie została wymierzona przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej w wysokości maksymalnej, czyli 20 000 zł, lecz wynosi zaledwie 8,6% maksymalnej przewidzianej wartości i mieści się w granicach określonych prawem kryteriów oraz dopuszczalnych jej wysokości, a zatem jest kwotą optymalną, a zarazem adekwatną wobec zaistniałego naruszenia. Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu drugiej instancji brak jest podstaw do zmiany decyzji wydanej przez Zachodniopomorski WIH.

Reasumując, z uwagi na nieprzestrzeganie przepisów o informowaniu o cenach i ich uwidacznianiu skutkujące istotnym naruszeniem interesów konsumentów, Prezes UOKiK nie znalazł argumentów przemawiających za zmianą decyzji organu pierwszej instancji na korzyść strony. Utrzymując w mocy zaskarżoną decyzję Zachodniopomorskiego WIH, Prezes UOKiK miał na uwadze całokształt okoliczności sprawy, zarówno łagodzących, jak i obciążających. Podsumowując przeprowadzone rozważania, Prezes UOKiK stwierdził, że złożone przez stronę odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, a zaskarżoną decyzję należy utrzymać w mocy.

Stosownie do art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy uiścić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - do 10 000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;

- ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - ponad 100 000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowo-administracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
 4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/